

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΟΤΟΚΩΝΥΜΙΑ - ΠΡΟΣΩΝΥΜΙΑ ΣΤΙΣ ΟΚΤΩ ΩΔΕΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ

- Οι υμνογραφικού οικολογικού περιεχομένου λυρικές και γλαφυρές εκφράσεις και παρομοιώσεις στο αριστουργηματικό υμνολογικό κείμενο του Ακάθιστου Ύμνου για το πάντιμο και υπερευλογημένο πρόσωπο της υπερύμνητης Υπεραγίας Θεοτόκου.
- Ερμηνευτικοί υπομνηματισμοί διά χειρός του αοιδίμου λογιωτάτου Αρχιμανδρίτου π. Επιφανίου Ι. Θεοδωρόπουλου.

A. ΠΡΟΛΕΛΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ

Το υπό θεοφωτίστου νοός συλληφθέν και υπό θεοκινήτου χειρός γραφέν θεσπέσιο και αριστουργηματικό υμνολογικό κείμενο του Ακαθίστου Ύμνου, ως όντος παγκοσμίου εμβέλειας μνημειώδης υμνολογική θεομητορική γραφή και εμπεινούστατο υψηλής ποιότητας φιλολογικό και θεολογικό πανευφρόσυνο ποίημα και δείγμα του πανσθενουργού «*Έλληνας Λόγου*», αποτελείται από τον «*Κανόνα*», ο οποίος περιλαμβάνει τις 8 «*Ωδές*» (α, γ, δ, ε, στ, ζ, η, θ,), και από τους «*Οίκους*», οι οποίοι είναι 24 και ψάλλονται ανά 6 κατά τις τέσσερις «*Στάσεις*» των ισαρίθμων Ιερών Θεομητορικών Ακολουθιών των λεγομένων Χαιρετισμών κατά τη νηπτική περίοδο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, και όλοι μαζί κατά την Ιδιαίτερα Ακολουθία του Ακάθιστου Ύμνου, είναι πεπληρωμένο, πεποικιλμένο και κατακεκοσμημένο με γλαφυρές, εύγλωττες, παραστατικές, ζωηρές και εκφραστικότερες εικόνες και παρομοιώσεις που με τον έντονο υμνολογικό λυρισμό του ύφους των ευστόχως επιλεγμένων λέξεων και περιφράσεων σε κάθε αράδα των θεσπέσιων τροπαρίων αποδίδεται με πληρότητα και ακρίβεια η Θεομητορική Θεολογική διδασκαλία της Ορθοδόξου Εκκλησίας καθώς και τα επιμέρους σωτηριώδη γεγονότα της λεγομένης Ιεράς Ιστορίας, τα οποία έχουν στο επίκεντρό τους το θεοτίμητο πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Από την επισταμένη και μετά πάσης σπουδής μελέτη του υμνολογικού κειμένου του Ακαθίστου Ύμνου στο σύνολό του, ιδιαίτερα εντύπωση η επιμελεστάτη επιλογή και χρήση καταλλήλων μεμονωμένων λέξεων και λεκτικών περιφράσεων με εικόνες και παρομοιώσεις, οι οποίες έχουν σαφές οικολογικό περιεχόμενο, επειδή ακριβώς προέρχονται από το φυτικό και ζωϊκό Βασίλειο της όλης κτιστής δημιουργίας καθώς και από την γήϊνη και ουράνια κτίση, προκειμένου να υμνηθεί και τιμηθεί πανύ ευλαβώς και σεβαστικώς το της πανευλογημένης Παναγίας Θεομήτορος πρόσωπο, στο οποίο ο υμνογραφικός κάλαμος «*Οικολογικά Θεοτοκωνύμια ή Προσωνύμια*».

B. Τα «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΟΤΟΚΩΝΥΜΙΑ ή ΠΡΟΣΩΝΥΜΙΑ» ΣΤΙΣ ΟΚΤΩ ΩΔΕΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ

Στην α΄ Ωδή ο υμνογράφος της Εκκλησίας αντλεί στοιχεία από το φυτικό Βασίλειο της κτιστής δημιουργίας και με την καλαισθητή λεπτότητα της Θεοπνεύστου γραφής του αποκαλεί την Πάναγνη Θεομήτορα ως «*Ρόδον τον αμάραντον*», «*μήλον το εύοσμον*» και «*ηδύπνοον κρίνον*». Η χρήση των της φυσικής δημιουργίας στοιχείων αποπνέει την ευωδία

της Θείας Ακτίστου Χάριτος, η οποία επεσκίασε την απείρανδρο και απειρόγαμο ανύμφευτη θεονύμφη προκειμένου εν Αγίω Πνεύματι να γεννήσει τον τέλει Θεάνθρωπο και σωτήρα του ανθρωπίνου γένους. Ως τριαντάφυλλο αμάραντο και μήλο ευωδιαστό και ευχάριστη ευωδίας κρίνο η Υπεραγία Θεοτόκος κατέστη ιερώτατο δοχείο της Θείας Χάριτος και εκλογής, όντως θεοτίμητο σκεύος εκλογής, αλλά και κατ' οικονομίαν και ευδοκίαν Θεού μέτοχος και κοινωνός του απειρινοήτου μυστηρίου της Θείας οικονομίας για την ενσάρκωση και ενανθρώπηση του Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού, ο οποίος εκ κοιλίας Πανάγνου Μητρός κατέστη *«οσφράδιον του Πάντων Βασιλέως»*. Ο αοίδιμος Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος Ι. Θεοδωρόπουλος στις θεολογικώς εμπεινούστατες ερμηνευτικές σημειώσεις του επί του υμνολογικού κειμένου του Ακαθίστου Ύμνου ερμηνεύοντας την περίφραση *«οσφράδιον του πάντων Βασιλέως»*, επισημαίνει ότι: *«Η φράσις «οσφράδιον του πάντων Βασιλέως», είναι δυνατόν να εννοηθή και διά τον Κύριον (όπως και την ερμηνεύομεν) και διά την Παναγίαν. Ενώπιον του Θεού και η Παναγία είναι μοναδική ευωδία. Η λέξις οσφράδιον σημαίνει ισχυράν αρωματώδη ουσίαν, η οποία χρησιμεύει εις την ιατρικήν διά να συνέρχονται οι λυποθυμούντες. Άρα εδώ το «οσφράδιον» σημαίνει το άρωμα, την ευωδίαν. Ο Κύριός μας λοιπόν είναι η υπέρτατη πνευματική ευωδία, είναι το «οσφράδιον» του Ουρανίου Πατρός Του, του «μόνου Βασιλέως». Επαναλαμβάνομεν ότι και η Παναγία, κατ' άλλον βεβαίως αυτή τρόπον, είναι δυνατόν να θεωρηθεί «οσφράδιον» του Βασιλέως Θεού»*.

Με μία ιδιαζόντως γλαφυρή έκφραση ο υμνογραφικός οίστρος και κάλαμος, χρησιμοποιώντας και πάλι ως μέσο παρομοιώσεως τα πανέμορφα δημιουργήματα του φυτικού Βασιλείου, αποδίδει ακόμη ένα οικολογικό θεοτοκωνύμιο-προσωνύμιο εμπνευσμένο από το φυτικό βασίλειο, όταν αποκαλεί την Ζωοπάροχο Θεομήτορα ως *«άνθος το αμάραντον»*, το οποίο εβλάστησε το άνθος το αθάνατο, το *«Θείον Άνθος»*, που είναι ο Σωτήρας Ιησούς Χριστός. Η Πάναγνος Θεοτόκος έτι περισσότερο χαρακτηρίζεται ως *«άνθος το αμάραντον»* και για τον πρόσθετο λόγο διότι ακριβώς υπερτονίζεται το *«αιεipάρθενον»* αυτής, η οποία καίτοι εγέννησε Υιό, εντούτοις ουδέποτε εμαράνθη διατηρώντας την θαυμαστή από Θεού Παρθενία της λόγω της απειράνδρου εν Αγίω Πνεύματι συλλήψεως στην πάναγνη γαστέρα αυτής του Μονογενούς Υιού Θεού Λόγου.

Ευλογημένος ο καρπός του σίτου και το φυτό που τον παράγει για να παρασκευάζουν οι κτιστοί άνθρωποι το βασικότερο διατροφικό είδος, το οποίο είναι ο άρτος. Ωσαύτως και ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός είναι ο αληθής και αδαπάνητος *«άρτος της ζωής»*, τον οποίο εγέννησε η αιεipάρθενος, άμωμος, άσπιλος και αμόλυντος Υπεραγία Θεοτόκος. Η Θεογεννήτωρ ως αγρός ο οποίος πραγματικώς δεν οργώθηκε ποτέ (έμεινε δηλαδή Παρθένος), εκβλάστησε τον *«Θείον Στάχυν»* Ιησού Χριστό. Μνείαν ποιούμεθα της ερμηνευτικής γραφής του Αρχιμανδρίτου Επιφανίου, ο οποίος γράφει σχετικώς ότι: *«Με την φράση «ως χώρα ανήροτος» ο ποιητής μας εις την αγεώργητον γην, εν αρχή της Δημιουργίας, η οποία, χωρίς αροτρίασιν και χωρίς σποράν, με μόνον το Πρόσταγμα του Θεού, βλαστάνει τα φυτά της (Γεν. α', 11 -12). Τοιουτοτρόπως και η Αιεipάρθενος, χωρίς ανθρωπίνην μεσολάβησιν, χωρίς ανθρώπινον σπέρμα, διά μόνης της επισκέψεως του Αγίου Πνεύματος, βλαστάνει το Θείον φυτόν της, τον Κύριον μας και Σωτήρα μας»*.

Κατά το συναμφοότερον ο υμνογράφος της Εκκλησίας αποκαλεί την Θεομήτορα ως *«του ζώντος ύδατος πηγή ακένωτος, Δέσποινα»*, επειδή ο υπ' αυτής τεχθείς Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός είναι το όντως *«ύδωρ της ζωής»*. Έτσι ο άρτος και το ύδωρ, που αποτελούν τα βασικά στοιχεία της κτιστής ύλης για την επιβίωση του χοϊκού ανθρώπου,

χρησιμοποιούνται με την μορφή μεταφορικού παρομοιαστικού λόγου για να εκφράσουν το αφευδές γεγονός της υπό της Θεομήτορος γεννήσεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, ο οποίος το όντι είναι ο **«άρτος και το ύδωρ της αιωνίου ζωής»**.

Αφού λοιπόν η Ανύμφευτη Νύμφη κατ' ευδοκίαν Θεού εβλάστησε τον **«Θείον Στάχυν»**, που είναι ο Θείος άρτος, ο όντως άρτος της ζωής Ιησούς Χριστός, και αφού ως από **«ακένωτου πηγής»** που είναι η ίδια, εξεπήγασε το ύδωρ της ζωής, ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού, κατέστη αυτή η Ζωοτρόφος του Κυρίου Μήτηρ ως τω όντι **«άμπελος αληθινή»**, πολύκαρπη, καλλίκαρπη και αγλαόκαρπη κληματαριά, **«Θεία κληματαριά»**, που εβλάστησε την ωραία και ώριμη σταφυλή (τον Ιησού Χριστό). Η δε Θεία αυτή Θεανδρική σταφυλή στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού στάζει Ουράνιο οίνο, ο οποίος πινόμενος ευφραίνει τις ψυχές των ανθρώπων. Ερμηνεύοντας μάλιστα την συγκεκριμένη έκφραση ο Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος γράφει ότι: **«Η φράσις ενθυμίζει το χωρίον των ψαλμών (ργ', 15) «και οίνος ευφραίνει καρδίαν ανθρώπου». Αν ο υλικός οίνος ευφραίνει τον άνθρωπον, πόσον μάλλον ευφραίνει και ζωοποιεί αυτόν ο Θεός και ουράνιος Οίνος, το γλυκύτερον Αίμα του Κυρίου μας, το οποίον πίνομεν εν τω μυστηρίω της Θείας Ευχαριστίας»**.

Από το φυτικό Βασίλειο ο Θεοφώτιστος υμνογράφος επιλέγει όχι μόνον τα καρποφόρα φυτά αλλά και εκείνα, τα οποία είναι άκαρπα και μη ανθοφόρα, όπως είναι η βάτος. Η Αειπάρθενος και Απειρόγαμος Θεογεννήτωρ Μαρία είναι η όντως **«άφλεκτος βάτος»**, η φλογιζομένη και μη καιομένη βάτος, την οποία είδε συμβολικώς ο Μωσής στο όρος Χωρήβ. Η βάτος αυτή προεικόνιζε την Παναγία, η οποία, καίτοι εδέχθη εντός της Πανάγνου κοιλίας της το φοβερό **«πυρ της Θεότητος»**, εντούτοις, κατά θαυμαστό και υπερφυσικό τρόπο δεν εκάη, παραμείνασα η όντως Αειπάρθενος Θεοτόκος. Σε άλλο Τροπάριο ο υμνογράφος επαναλαμβάνει την συμβολική προεικόνιση της υπό της Αειπαρθένου Θεομήτορος γεννήσεως του Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού μέσω της αποκαλυπτικής και θαυμαστώσ υπερφυσικής εικόνας του μυστηρίου της φλεγομένης και μη καιομένης βάτου, γράφων ότι: **«Μωσής κατενόησεν εν βάτω το μέγα μυστήριον του τόκου σου»**.

Ο υμνογράφος της Εκκλησίας ακόμη και το αποκομμένο από το δέντρο ξύλο εν είδει ξηράς ράβδου, όπως ήταν η ξηρά ράβδος του Ααρών, χρησιμοποιεί ως **«προτύπωση»** προκειμένου να καταδείξει τον εν Αγίω Πνεύματι υπέρλογο και υπερφυσικό τρόπο της υπό της Ανυμφεύτου Αειπαρθένου Κόρης Μαρίας γεννήσεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, κατά τον ίδιο ακριβώς θαυμασιώς θαυμαστό τρόπο με τον οποίο εβλάστησε και εκείνη η ξηρά ράβδος περί της οποίας ερμηνευτικώς γράφει ο αοίδιμος Πατήρ Επιφάνιος ότι: **«Εις την Παλαιάν Διαθήκην η ξηρά ράβδος του Ααρών εβλάστησε θαυματουργικώς· «εξήνεγκε βλαστόν και εξήνθησεν άνθη» (Αρ. ιζ', 23). Και αυτό το θαύμα ήτο προτύπωσις της γεννήσεως του Κυρίου εκ της Παναγίας, η οποία, ενώ ήτο Παρθένος, εγέννησεν Υιόν. Θαύμα μέγα το να ανθήση ξηρά ράβδος! Αλλά θαύμα απείρως μεγαλύτερον και παραδοξότερον το να γεννήση η Παρθένος!»**.

Από το ζωϊκό Βασίλειο της άλογης κτιστής δημιουργίας ο Θεόπνευστος υμνογράφος επιλέγει δύο θηλυκού γένους άλογα όντα, όπως είναι η Δάμαλις και η Αμνάς για να υπογραμμίσει πως η Παναγία ως Μήτηρ εγέννησε τον Σωτήρα και Λυτρωτή του ανθρωπίνου γένους. Η Θεοτόκος ως η **«Θεία Δάμαλις»** εγέννησε τον άμωμο Μόσχο, ο οποίος ήταν προορισμένος να θυσιασθεί για τους ανθρώπους και ως **«Θεία Αμνάς»**

εγέννησε τον Αμνό του Θεού *«τον αίροντα την αμαρτίαν του κόσμου»* και εξαλείφοντα *«κόσμου παντός τα πταίσματα»*. Ουδόλως τυχαία είναι η επιλογή των δύο συγκεκριμένων αλόγων όντων, επειδή ακριβώς προ της Θείας ενσαρκώσεως και ενανθρωπήσεως, σύμφωνα με τον Μωσαϊκό Νόμο, στο *«Ιλαστήριον»* του Ναού οι Ιουδαίοι προσέφεραν θυσίες ζώων (αμνών και μόσχων) και διά του αίματος αυτών εράντιζαν το *«Ιλαστήριον»* προς εξιλέωση των αμαρτιών του λαού (Λευϊτ. ιστ', 10 -16). Έτσι η Αειπάρθεος Θεοτόκος ως η Πάναγνη Θείας Δάμαλις και Θεία Αμνάς προσέφερε εκ της Πανάγνου κοιλίας αυτής την ανθρώπινη φύση στον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό και διά του αίματος εκ των αγνών αιμάτων της έγινε θυσία για τους ανθρώπους, αληθές Ιλαστήριο από πάσης αμαρτίας.

Η πλέον εύστοχη επιλογή από το Βασίλειο των πτηνών είναι εκείνη της Περιστεράς, την οποία ο υμνογραφικός κάλαμος χρησιμοποιεί για να επιτύχει αριστοτεχνικώς την εκφραστική παρομοιαστική αναγωγή στην Θεία Περιστερά που είναι η Πάναγνος Θεογεννήτωρ Μητέρα, η οποία εγέννησε τον ελεήμονα Θεό. Η επιλογή της Περιστεράς δεν είναι τυχαία διότι το συγκεκριμένο πτηνό συμβολίζει την απολύτως άδολη, πάναγνη, κεκαθαρμένη και ευλογημένη βιοτή της Παναχράντου Κόρης Μαριάμ. Ο δε αοίδιμος Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος ερμηνεύει και αγιογραφικώς την συγκεκριμένη εκφραστική επιλογή του υμνογράφου γράφοντας ότι: *«Ο υμνωδός έχει εις την σκέψιν του την περιστεράν του Νώε, η οποία αποστέλλεται υπ' αυτού έξω της Κιβωτού και επιστρέφουσα φέρει «φύλλον ελαιάς», εις απόδειξιν ότι ο κατακλυσμός εκόπασε (Γεν. η', 8 -11). Ο «ελεήμων» Χριστός, τον Οποίον έφερεν εις τον κόσμον η αγία «Περιστερά», η Θεοτόκος, είναι η «Καλλιέλαιος» (Ρωμ. ια', 24). Ο Κλάδος Ελαιάς, που έφερεν η περιστερά του Νώε, ήτο σύμβολον ειρήνης Θεού και κόσμου. Ο «ελεήμων» Χριστός, τον Οποίον εγέννησε η Παναγία, είναι η μοναδική και τέλεια «ειρήνη ημών» (Εφεδ. β', 14 κ. εξ) και η καταλλαγή (συμφιλίωσις) ημών προς τον Θεόν (Ρωμ. ε', 11)».*

Ακόμη και από τον απέραντο βυθό του Βασιλείου της θαλάσσης ο υμνογράφος της Εκκλησίας επιλέγει ζώντες οργανισμούς προκειμένου με ζωηρές λυρικές εκφράσεις να παρομοιάσει την Υπεραγία Θεοτόκο με κάποιον εξ αυτών. Έτσι την χαρακτηρίζει ως *«Κογχύλη»*, δηλαδή *«αχηβάδα»*, η οποία από τα αμόλυντα αίματα της Πανάγνου κοιλίας της έβαψε την Θεία Πορφύρα για να την ενδυθεί ο Βασιλεύς των Αγγελικών άνω Δυνάμεων, αφού η Θεία Πορφύρα δεν είναι άλλη από την τέλεια ψυχοσωματική ανθρώπινη φύση. Σε άλλο Τροπάριο θεία εμπνεύσει κινούμενος υμνογράφος την χαρακτηρίζει ως *«Κόχλο»*, δηλαδή με άλλη ονομασία που όμως σημαίνει και πάλι την *«κογχύλη»* (αχηβάδα), η οποία εγκοιλώθηκε στα σπλάγχνα της τον Θείο Μαργαρίτη Ιησού Χριστό ως όντως μετέχουσα στο σχέδιο της Θείας Οικονομίας για την σωτηρία του ανθρωπίνου γένους.

Από την επίγεια, την γήϊνη κτιστή δημιουργία και τα επί της γης ο υμνογράφος της Εκκλησίας φθάνει στο σημείο να παρομοιάσει την Υψηλότερα των Ουρανών Θεοτόκο με Όρος και μάλιστα ως *«Πιον Όρος και τετυρωμένον»*, δηλαδή όρος παχύ και εύφορο, όρος συμπαγές και στερεοποιημένο υπό του Αγίου Πνεύματος, όπως ο πηκτός τυρός. Πολλοί ερμηνευτές της συγκεκριμένης φράσεως αναφέρουν ότι αυτή ενθυμίζει το χωρίο των ψαλμών (ξζ', 16) *«όρος του Θεού, όρος Πιον, όρος τετυρωμένον»*, που αναφέρεται στην πόλη της Ιερουσαλήμ (Σιών), επειδή και η Αγία Σιών ήταν και αυτή παλαιοδιαθηκική προτύπωση της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Αφού λοιπόν ο υμνογράφος της Εκκλησίας επιλέγει τα πλέον ενδεικτικά στοιχεία της κτιστής δημιουργίας, τα οποία προέρχονται από το φυτικό και ζωϊκό, επίγειο και θαλάσσιο,

Βασίλειο, καθώς και από τα επί της επιφανείας της γης μορφολογικά στοιχεία του εδάφους της, όπως είναι τα όρη, εν συνεχεία με παρομοιαστικό λόγο γλαφυρών παραστατικών εικόνων προσδίδει στην Πάναγνη και Υπερευλογημένη Υπεραγία Θεοτόκο ποικίλα **«Οικολογικά Θεοτοκωνύμια ή Προσωνύμια»** τα οποία εμπνέεται από τα στοιχεία του ουρανού στερεώματος, όπως είναι τα άστρα, αλλά και διάφορα άλλα φυσικά φαινόμενα της κτιστής δημιουργίας, όπως είναι ο όρθρος (αυγή, ξημέρωμα), η ουράνια νεφέλη, το φυσικό φως, ακόμα μάλιστα και κάποια υπερφυσικά και υπέρλογα φαινόμενα, όπως παλαιοδιαθηκικά καταγράφονται ως ο ουράνιος πύρινος στύλος και η ολόφωτη νεφέλη.

Από τις πλέον όμορφες, γλαφυρές και παραστατικώς ζωηρές και διεισδυτικές εικόνες των φυσικών φαινομένων της κτιστής δημιουργίας, τις οποίες χρησιμοποιεί ο υμνογράφος, είναι και αυτή της **«δρόσου»** (πρωϊνής δροσιάς, δροσούλας) χαρακτηρίζοντας την Υπεραγία Θεοτόκο ως **«δρόσον»** που εγέννησε την «Θεία και Ουράνια δρόσο», τον Ιησού Χριστό, επειδή αυτός έσβησε τη φλόγα της ειδωλολατρικής πολυθεΐας. Παράλληλα η Παρθένος Θεομήτωρ παρομοιάζεται και ως **«ο Πόκος ο ένδροσος»**, τον οποίο είδε προφητικώς ο Γεδεών, και περί αυτού αξία ιδιαίτερας μνείας τυγχάνει η θεσπέσια ερμηνευτική προσέγγιση και γραφή του Πατρός Επιφανίος, ο οποίος γράφει τα εξής: **« Ο Κριτής του Ισραήλ Γεδεών, όταν εκλήθη από τον Θεόν να σώση τον Ισραήλ, είχε ζητήσει εν θαύμα εις απόδειξιν ότι όντως θα σωθή ο Ισραηλιτικός λαός δι' αυτού. Το θαύμα συνίστατο εις τούτο: Ενώ πανταχού θαυπήρχε ξηρασία την επομένην πρωΐαν, εις ένα «Πόκον ερίου» («ποκάρι» μαλλιών), το οποίον ο Γεδεών έθεσεν έξω εις το ύπαιθρον, θα υπήρχε δρόσος. Ο Θεός επετέλεσε το θαύμα και ο «Πόκος» είχε τόσην δρόσον, ώστε ο Γεδεών, πιέσας τον «Πόκον», εγέννησε μιαν λεκάνην ύδατος (Κριτ. στ', 37 κ. εξ) . Ο υμνωδός ονομάζει «Πόκον ένδροσον» την Παναγίαν, διότι αυτή, όλως θαυματουργικώς και υπερφυσικώς, συνέλαβε και εγέννησε τον Κύριον, ο Οποίος, ως ουράνιος δρόσος, κατήλθεν εις αυτήν ησύχως και αθορύβως, χωρίς να προξενήση φθοράν εις την Παρθενίαν της».**

Από τα στοιχεία του θαυμαστού έναστρου ουρανού στερεώματος ο υμνογράφος επιλέγει το φωτεινό, το όντως γλυκοφειγγές εν μέσω του νυχτερινού σκότους ουράνιο σώμα, το άστρο, και αποκαλεί την υπερύμνητη **«Πλατυτέραν των ουρανών»** ως **«άστρον άδυτον»**, δηλαδή ανέσπερο άστρο, το οποίο έφερε εν Αγίω Πνεύματι και κατ' ευδοκίαν Θεού στον κόσμο τον μέγα ήλιο Ιησού Χριστό, ο οποίος είναι ο **«ήλιος της δικαιοσύνης»**. Σε άλλο Τροπάριο ο ίδιος χαρακτηρίζει την Θεομήτορα και ως **«όχημα ηλίου του νοητού»**.

Με απαράμιλλα εκφραστικά σχήματα ο υμνογραφικός κάλαμος πλάθει αριστοτεχνικώς φράσεις, οι οποίες ως παραστατικές ζωηρές εικόνες συνδέονται με τα διάφορα φυσικά φαινόμενα της κτιστής δημιουργίας. Αρχικώς λοιπόν ο υμνογράφος του Ακαθίστου Ύμνου χαρακτηρίζει την Αειπάρθενο και Θεοσκεπάστη Υπεραγία Θεοτόκο ως **«όρθρον φαειόν»**, δηλαδή ως φωτεινή, ολόφωτη αυγή, επειδή μόνη εκείνη από όλο το ανθρώπινο γένος εβάστασε στις αγκάλες της τον ήλιο της δικαιοσύνης Ιησού Χριστό και κατέστη **«φωτός κατοικητήριο»**, που δεν είναι άλλο από το Θεανδρικό πρόσωπο του Σωτήρος Ιησού Χριστού. Ερμηνεύοντας ο θεόπνευστος αοίδιμος Πατήρ Επιφάνιος την συγκεκριμένη φράση επισημαίνει ότι: **«Τα λόγια αυτά ... εφαρμόζονται κατ' εξοχήν εις την Παναγίαν Μητέρα του Κυρίου, εις την Θεόνυμφον Παρθένον. Ουδέν άλλο πρόσωπον εν ουρανώ και επί γης, ουδείς Άγγελος ή άνθρωπος, έχει την ωραιότητα και την λαμπρότητα της Παρθένου και προκαλεί τον θαυμασμόν που προκαλεί αυτή. Δανείσασα σάρκα εις τον Θεόν, κατέστη «η τιμιωτέρα των Χερουβείμ και η ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφείμ».**

Ιδιαίτερος ενδιαφέρουσα είναι η περίφραση «*νεφέλη κούφη*» με την οποία ο υμνογράφος χαρακτηρίζει την Ανύμφευτη Θεονύμφη Μητέρα του Θεανθρώπου υπογραμμίζοντας το απερινόητο μυστήριο της Θείας ενσαρκώσεως και ενανθρωπήσεως του Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού υπό της ασπόρως και απειράνδρως τεκούσης Θεοτόκου, η οποία και προ και μετά τόκον παραμένει Παρθένος, αληθώς Αειπάρθενος. Ο Πατήρ Επιφάνιος με παλαιοδιαθηκική αγιογραφική αναγωγική τεκμηρίωση ερμηνεύει την περίφραση «*νεφέλη κούφη*» επισημαίνοντας ότι: «*Ο Προφήτης Ησαΐας (ιθ', 1) είδεν εν οράματι, ότι ο Κύριος «κάθεται επί νεφέλης κούφης και ήξει εις Αίγυπτον και σεισθήσεται τα χειροποίητα (είδωλα) Αιγύπτου από προσώπου αυτού». Και τούτο είναι προτύπως της Παναγίας. Αύτη εχρησίμευσε ως «Νεφέλη κούφη», δηλαδή ελαφρά, τρόπον τινά εξαϋλωμένη, επί της οποίας καθήμενος «ήλθεν Ιησούς ο υπέρθεος» εις την γην, η οποία ήτο γεμάτη από είδωλα όπως η παλαιά Αίγυπτος, και κατέλυσε την πλάνην και το σκότος, οδήγησε δε προς το φως της αληθινής Θεογνωσίας τους ανθρώπους και έσωσε αυτούς».*

Επανέρχεται ο υμνογράφος της Εκκλησίας και σε άλλο Τροπάριο των Ωδών του Ακαθίστου Ύμνου αποκαλεί και πάλι την Θεογεννήτορα Παναγία ως «*νεφέλη ολόφωτη*». Για την γλαφυρή αυτή περίφραση άξια ιδιαίτερας μνείας είναι τα θεσπεσίως γραφόμενα του Πατρός Επιφανίου, ο οποίος ωσαύτως με παλαιοδιαθηκική αγιογραφική αναγωγή και ερμηνευτική τεκμηρίωση γράφει ότι: «*Κατά την έξοδον των Ισραηλιτών εκ της Αιγύπτου ο Θεός εσκέπαζε και επροστάτευεν αυτούς κατά την ημέραν με μίαν νεφέλην, η οποία τους εδείκνυε και την οδόν που έπρεπε να βαδίσουν, κατά δε τη νύκτα τους εφώτιζε με ένα «στύλον πυρός» (Εξ. ιγ', 21). Επίσης πολύ συχνά εις την Παλαιάν Διαθήκην ο Θεός ή η «δόξα Κυρίου» εμφανίζεται εν νεφέλη ... Η νεφέλη αυτή ήτο η φανέρωσις της δόξης του Θεού, της παρουσίας του Θεού. Η Παναγία υπερβαίνει ασυγκρίτως την παλαιάν νεφέλην, διότι δι' αυτής έλαμψε εις τον κόσμον σωματικώς αυτός ο Θεός. Ρίπτει δε την προστατευτικήν σκιάν της επί όλων των πιστών και τους οδηγεί με το παράδειγμά της και με τας πρεσβείας της προς την νέαν Γην της Επαγγελίας, την Άνω Ιερουσαλήμ, την Βασιλείαν των Ουρανών».*

Εάν λοιπόν κατά την διάρκεια της ημέρας η «*ολόφωτος νεφέλη*» προστάτευε τους Ισραηλίτες, κατά την διάρκεια της νυκτός ο «*πύρινος στύλος*» εδείκνυε απαρεγκλίτως την σκληρά οδοιπορία του λαού. Προτύπωση της Υπεραγίας και Υπερευλογημένης Θεοτόκου υπήρξε και η ολόφωτη νεφέλη και ο πύρινος στύλος, αφού η ίδια κατέστη «*ένσαρκη ολόφωτη νεφέλη*» και «*ένσαρκος πύρινος στύλος*». Ο υμνογράφος με τις δύο συγκεκριμένες γλαφυρές περιφράσεις και παραστατικές εικόνες συνδέει άρρηκτα το στοιχείο του φυσικού φωτός με το πρόσωπο της Θεοτίμητης Θεομήτορος, η οποία όμως κατέστη ανωτέρα του φυσικού φωτός γεννήσασα το «*φως το αληθινόν*» που είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός, ο οποίος οδήγησε το ανθρώπινο γένος στη ζωή της ακτίστου και αλήκτου Βασιλείας του Θεού, οπού ακτινοβολεί το άδυτο και το ανέσπερο άκτιστο φως της Τριαδικής Θεότητος.

Όταν λοιπόν ο θεοφώτιστος υμνογράφος της Εκκλησίας αναβοά: «*Ωφθης φωτισμός ημών και βεβαίωσις*», επιβεβαιώνει ότι η Κυρία Θεοτόκος ως «*όχημα ηλίου του νοητού*», «*άδυτον άστρον*», «*ολόφωτος νεφέλη*» και «*πύρινος στύλος*» έφερε στον κόσμο τον μέγα νοητό ήλιο, τον «*φως εκ φωτός γεννηθέντα*» Σωτήρα και λυτρωτή του κτιστού και «*εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένου*» ανθρώπινου γένους, επειδή, όπως σε άλλο Τροπάριο επαναλαμβάνει: «*και οι καθεζόμενοι εν σκότει παραπτώσεων φως κατωπτεύσαμεν, φωτός*

*κατοικητήριον, κόρη...». Για όλα τα ως άνω στις οκτώ Ωδές του θεσπέσιου Ακαθίστου Ύμνου «θεοκινήτω καλάμω» γραφέντα και υπό της Θεοπνεύστου γραφής του αιιδίμου Αρχιμανδρίτου Επιφανίου Θεοδωρόπουλου ερμηνευτικώς προειρημένα και υπομνηματισθέντα, η Ορθόδοξη Εκκλησία και σύμπας ο Χριστώνυμος λαός εν επιγνώσει αληθείας και πίστεως, αγάπης και ελπίδος, αναβόά τα «**Ακάθιστα Χαίρε**» προς την όντως Ανύμφευτη Θεονύμφη Θεοτόκο.*